

**Entre Interlocuteurs
Conspirés
ou
Développement régional
et investissements**

**Τοις Εντευξομένοις
ή
Περί περιφερειακής
ανάπτυξης και
επενδύσεων**

Par Const. GE. ATHANASSOPOULOS

Professeur
de l'Université «Panteion»,
et de l'Université d'Athènes,
Ex Ch.L.U.L. Bruxelles, Ex Int. I.I.A.P. Paris

Του κ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Καθηγητού Παντείου Πανεπιστ. Κοιν.
Πολιτ. Επιστ., Πανεπιστ. Αθηνών (Επισκ.),
Ex Ch.L.U.L. Bruxelles, Ex Int. I.I.A.P. Paris

Les sujets du développement régional et des investissements privés sont nombreux et variés: juridiques, financiers, sociaux etc., ils n'ont toutefois pas «attiré», - dans leur ensemble et au même degré - l'attention des Chercheurs. Le résultat en est, que les sujets économiques p.ex. ont constitué, dans une large mesure, l'objet d'une étude assidue, tandis que d'autres unités thématiques (et même de signification nullement inférieure) ont été «négligées», tant sur le plan national, qu'international.

Citons, entre ces dernières, le statut juridique général, qui régit toute l'affaire du développement régional et des investissements privés, et qui n'a pas intéressé la recherche scientifique au degré approprié, particulièrement en Grèce. La preuve indéniable en est le

Τα θέματα της περιφερειακής ανάπτυξης και των ιδιωτικών επενδύσεων είναι πολλά και ποικίλα, όπως νομικά, οικονομικά, κοινωνικά κ.λ., αλλά δεν έχουν «επισύρει» στο σύνολό τους και στον ίδιο βαθμό την προσοχή των Ερευνητών, με αποτέλεσμα τα οικονομικά π.χ. θέματα να έχουν αποτελέσει, εν πολλοίς, αντικείμενο ενδελεχούς μελέτης, ενώ άλλες θεματικές ενότητες (και μάλιστα όχι ήσσονος σημασίας) να έχουν, πέραν ενός ορίου, «παραμεληθεί», τόσο επί εθνικού, όσο και επί διεθνούς επιπέδου.

Μία εξ αυτών των τελευταίων είναι και το νομικό εν γένει καθεστώς, το οποίο διέπει την όλη υπόθεση της περιφερειακής ανάπτυξης και των ιδιωτικών επενδύσεων, το οποίο δεν απησχόλησε στην πρόποσα έκταση την επιστημονική έρευνα, ιδίως στην Ελλάδα.

fait que la seule Codification de la législation des questions du développement régional et des investissements privés, qui a été publiée, est celle que le soussigné a préparée et publiée en 1981, 1982, 1983 et 1984 (cinq volumes), malgré le désir du Législateur déclaré par périodes, dans divers actes législatifs de caractère de développement, pour une Codification officielle de la législation y relative.

Mais un des éléments qui constituent d'eux-mêmes «conditio sine qua non» vers la réalisation des investissements (et surtout des investissements directs étrangers) avec tout ce qu'ils entraînent, est la netteté, la logique, la conséquence et la stabilité du statut juridique, qui les régit, non pas seulement lors du commencement de l'activité opérationnelle relative, mais pendant une raisonnable longue période qui suit.

Concernant le dernier point sont indicatives les interventions relatives des Organisations Internationales, comme p.ex. de l'Organisation de Coopération Economique et de Développement, ou des Organes d'Unions Economiques, comme p.ex. du Parlement Européen de l'Union Européenne, qui soulignent le besoin d'un statut juridique conséquent pour les investissements, non soumis à des changements fréquents sans raison valable.

Notre Pays, innovant en la matière, a érigé en règle la modification continue -parfois sans raison valable- de la législation sur les investissements. Une simple énumération des actes législatifs y relatifs (soit qu'ils soient mentionnés partiellement, soit que totale-

Αψευδή δε απόδειξη τούτου αποτελεί το γεγονός, ότι η μόνη Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για θέματα περιφερειακής ανάπτυξης και ιδιωτικών επενδύσεων, η οποία έχει δημοσιευθεί είναι εκείνη, που ετοίμασε και εξέδωσε ο υπογράφων τα έτη 1981, 1982, 1983 και 1984, (πέντε τόμοι), παρά την διακηρυγμένη κατά περιόδους επιθυμία του Νομοθέτη σε διάφορα, αναπτυξιακού χαρακτήρα, νομοθετήματα, για επίσημη Κωδικοποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

Αλλά, ένα από τα βασικά στοιχεία, τα οποία συνιστούν αφ' εαυτών conditio sine qua non για την πραγματοποίηση επενδύσεων (και ιδίως άμεσων ξένων) με ό,τι αυτές συνεφέλκονται, είναι η σαφήνεια, η «λογική», η συνέπεια και η σταθερότητα του νομικού καθεστώτος, υπό του οποίου αυτές διέπονται όχι μόνον κατά τον χρόνο έναρξης της σχετικής επιχειρηματικής δραστηριότητας, αλλά για μία ακολουθούσα εύλογη μακρά περίοδο.

Επί του τελευταίου σημείου είναι ενδεικτικές και οι σχετικές παρεμβάσεις Διεθνών Οργανισμών, όπως π.χ. του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD) ή Οργάνων Οικονομικών Ενώσεων, όπως π.χ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι υπογραμμίζουν την ανάγκη ενός συνεπούς νομικού καθεστώτος για τις επενδύσεις, μη υποκειμένου άνευ ουσιώδους λόγου σε συχνές αλλαγές.

Η Χώρα μας, πρωτοτυπούσα εν προκειμένω, έχει αναγάγει σε κανόνα την συνεχή, και ενίοτε άνευ αποχρώντος λόγου, μεταβολή της περί τις επενδύσεις νομοθεσίας. Μία απλή καταγραφή των σχετικών νομοθετημάτων, (είτε

ment dans les sujets des investissements) est la preuve indiscutable de la vérité de la chose: à partir de l'an 1952 ap.J-C. jusqu'à ce jour, des dizaines de Lois, de Décrets Présidentiels, des Actes du Conseil des Ministres, des Arrêtés Ministériels, des Actes du Gouverneur de la Banque de Grèce et un grand nombre de Circulaires etc., ont été arrêtés et ont été en vigueur, ou le sont encore (bien entendu par le moyen de modifications successives).

Si l'on ajoute à ces actes législatifs spécifiques la production législative globale, on se rend compte de la situation qui en résulte. Nous rappelons simplement que, durant p.ex. la période entre 1975 et 1993, ont été mises en vigueur 2.178 Lois, publiés 14.248 Décrets Présidentiels et 17.638 Arrêtés Ministériels de contenu varié!

Toutefois, une production législative au sujet des investissements de cette envergure s'annulant réciproquement dans une grande mesure, ne contribue aucunément à attirer d'investisseurs (et surtout d'étrangers, habitués à d'autres plus «stables» statuts juridiques d'activité d'entreprise) et à la consolidation du climat de la stabilité des transactions.

Ainsi, d'un côté la codification de la législation relative et de l'autre la «différente» approche du sujet vers des règles d'un nombre limité, «raisonnables» et «stables» apparaissent, malheureusement, sous les conditions actuelles de la conjoncture intérieure et internationale, plus qu'à toute autre époque, impérieuses et urgentes.

αυτά αναφέρονται μερικώς, είτε ολικώς σε θέματα επενδύσεων), πείθει αναντιλέκτως περί της αληθείας του πράγματος: από το έτος 1952 μ.Χ. μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί και έχουν ισχύσει ή ισχύουν ακόμη, (με αλληπάλληλες εννοείται τροποποιήσεις) δεκάδες Νόμοι, Προεδρικά Διατάγματα, Πράξεις Υπουργικού Συμβουλίου, Υπουργικές Αποφάσεις, Πράξεις Διοικητού Τραπέζης της Ελλάδος, μεγάλος αριθμός Εγκυκλίων κ.λ.

Εάν σε αυτά τα «ειδικά» νομοθετήματα προστεθεί και η γενικότερη νομοθετική παραγωγή, γίνεται αντιληπτή η κατάσταση, η οποία δημιουργείται. Και υπενθυμίζεται απλώς, ότι για το διάστημα π.χ. 1975-1993 ετέθησαν σε ισχύ 2.178 Νόμοι, εξεδόθησαν 14.248 Προεδρικά Διατάγματα και 17.638 Υπουργικές Αποφάσεις ποικίλου περιεχομένου!

Μία όμως νομοθετική παραγωγή αυτού του μεγέθους επί του θέματος των επενδύσεων, αλληλοαναιρούμενη εν πολλοίς, κάθε άλλο παρά συμβάλλει στην προσέλκυση επενδυτών (και ιδίως αλλοδαπών, εθισμένων σε άλλα «σταθερότερα» νομικά καθεστώτα επιχειρηματικής δράσης) και στην εμπέδωση κλίματος σταθερότητας των συναλλαγών.

Έτσι, η κωδικοποίηση της σχετικής νομοθεσίας αφ' ενός και η «άλλη» προσέγγιση του θέματος αφ' ετέρου, προς την κατεύθυνση των ολίγων, των «λογικών» και των «σταθερών» ρυθμίσεων, παρίστανται δυστυχώς υπό τις παρούσες συνθήκες της εσωτερικής και διεθνούς οικονομικής συγκυρίας, υπέρ πάσαν άλλην εποχήν και επιβεβλημένες και κατεπείγουσες.